

Sóknaráætlun Norðurlands vestra

2025–2029

SÓKNARÁÆTLUN
NORÐURLANDS VESTRA

СТЕФНУМ ÖLL
I SÖMMI ÁTT

Efnisyfirlit

Sóknaráætlun Norðurlands vestra 2025-2029

Samtök sveitarfélaga á
Norðurlandi vestra, október 2024
Útgáfa 1.0

Ábyrgðarmaður

Katrín M. Guðjónsdóttir,
framkvæmdastjóri SSNV

Verkumsjón

Aton og SSNV

Grafísk hönnun

Aton

Ljósmyndir

Arnar Bergur Guðjónsson
Markaðsstofa Norðurlands
Róbert Daníel Jónsson
Sigurveig Anna Gunnarsdóttir

Inngangur	1-2	03 Aukin nýsköpun og fjölbreytt atvinnulíf	23
Norðurland vestra	3	→ Sýn	24
Staða landshlutans	4	→ Áherslur	25
SVÓT greining	5	→ Fjölbreytt framboð starfa	26
Tímalína	6	→ Fjárfesting í atvinnulífi og uppbyggingu	27
Um sóknaráætlun	7	→ Öflug nýsköpun	28
Framtíðarsýn	8	→ Ferðapjónusta í sókn	29
Lykilmálaflokkar sóknaráætlunar	9-10	04 Sjálfbær landshluti	30
Tengsl málaflokka við heimsmarkmið	11	→ Sýn	31
01 Samvinna, jákvæðni og bjartsýni	12	→ Áherslur	32
→ Sýn	13	→ Losun dregst saman	33
→ Áherslur	14	→ Innleiðing hringrásarhagkerfis	34
→ Jákvæðni og bjartsýni	15	Mælikvarðar	35
→ Samvinna og þátttaka	16	Tengsl við opinberar stefnur og áætlanir	36
02 Góður staður til að búa á	17		
→ Sýn	18		
→ Áherslur	19		
→ Fjölskylduvænt samfélag	20		
→ Jákvæð íbúapróun	21		
→ Menningarlíf í blóma	22		

Kæru íbúar

Við erum sannarlega á spennandi tímamótum í okkar landshluta. Með nýrri sóknaráætlun fyrir Norðurland vestra fyrir árin 2025-2029, sjáum við fyrir okkur framtíð þar sem samfélagið okkar getur vaxið, dafnað og byggt á sínum styrkleikum.

Sóknaráætlunin okkar er ekki einungis verkfæri fyrir áhersluverkefni svæðisins heldur einnig leiðarljós sem byggir á meginmarkmiðum byggðaáætlunar, landskipulagsstefnu, menningarstefnu og annarri opinberri stefnumótun.

Stefna er mikilvæg af ýmsum ástæðum, ekki síst þegar kemur að samfélagslegri framþróun og skipulagningu. Með góðri stefnumótun fæst:

Leiðarljós og skýr sýn: Stefna veitir skýrleika um langtíamarkmið og leiðir að framtíðarsýn. Hún sýnir í hvaða átt samfélagið okkar vill stefna.

Samræming aðgerða: Með skýrri stefnu er hægt að samræma aðgerðir íbúa, sveitarfélaga og ríkis. Þannig tryggjum við að allir þátttakendur vinni saman að sameiginlegum markmiðum.

Ákvarðanataka: Stefna auðveldar ákvarðanatöku með því að bjóða upp á ramma fyrir mat og forgangsöröðun. Þannig er auðveldara að meta hvaða verkefni eða aðgerðir eru í samræmi við langtíamarkmið.

Aðlögunarhæfni: Skýr stefna skapar ramma sem gerir okkur kleift að bregðast hratt og örugglega við breyttum aðstæðum.

Skilvirkni og nýting auðlinda: Með stefnu er hægt að tryggja að fjármunum og öðrum auðlindum sé varið á skilvirkan hátt þar sem þörfin er mest og þessi atriði muni hafa mest áhrif.

Ábyrgðarskylda og mælanleiki: Stefna gerir ráð fyrir að sett séu mælanleg markmið sem auðvelda eftirfylgni og hafa eftirlit með árangri. Þetta eykur ábyrgð þeirra sem framkvæma stefnuna.

Samkeppnishæfni: Góð stefna getur bætt samkeppnishæfni landshlutans með því að leggja áherslu á nýsköpun, framþróun og í leiðinni að styrkja og nýta styrkleika okkar svæðis.

Með góðri stefnumótun eins og sóknaráætlun getur samfélagið tryggt sér traustan grundvöll til að vaxa og takast á við áskoranir framtíðarinnar. Hún tryggir líka að þeir fjármunir sem til ráðstöfunar eru nýtist þar sem þekkingin á staðbundnum aðstæðum er hvað best.

Stjórn Samtaka sveitarfélaga á Norðurlandi vestra, SSNV, samþykkti á vormánuðum að ráða Aton til að veita okkur ráðgjöf og aðstoð við gerð þessarar stefnumótandi áætlunar. Síðan þá hafa gögn um stöðu landshlutans verið rýnd og gerð úttekt á markmiðum og árangri fyrri sóknaráætlunar. Netkönnun var send til kjörinna fulltrúa og viðtöl tekin við ólíka aðila úr samfélaginu, haldnar voru þrjár opnar vinnustofur og ungmennaping til að tryggja aðkomu fjölbreyttra hópa að stefnumótunarferlinu. Það er þessi sameiginlegi kraftur sem hefur mótað hina vönduðu og vel unnu sóknaráætlun sem við höfum í dag.

Framkvæmd sóknaráætlunarinnar er svo undir forystu starfsmanna SSNV, ásamt stuðningi stjórnarinnar, komið. Við munum ná okkar helstu markmiðum með úthlutunum úr Uppbyggingarsjóði og framkvæmd áhersluverkefna sem samræmast bæði Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna og nærliggjandi stefnumótunarpáttum og tækifærum af hálfu ríkis og sveitarfélaga.

Þetta er okkar tækifæri til að skapa framtíð fyrir landshlutann á okkar eigin forsendum og með okkar eigin gildi að leiðarljósi. Með samstilltum krafti munum við byggja sterkara og blómlegra samfélag sem við öll getum verið stolt af.

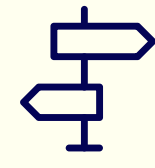
Við hlökkum til að starfa með ykkur á komandi árum við að gera þessa framtíðarsýn að veruleika. Takk fyrir framlag ykkar og þátttöku við gerð sameiginlegrar áætlunar fyrir landshlutann okkar.

Katrín M Guðjónsdóttir, framkvæmdastjóri SSNV

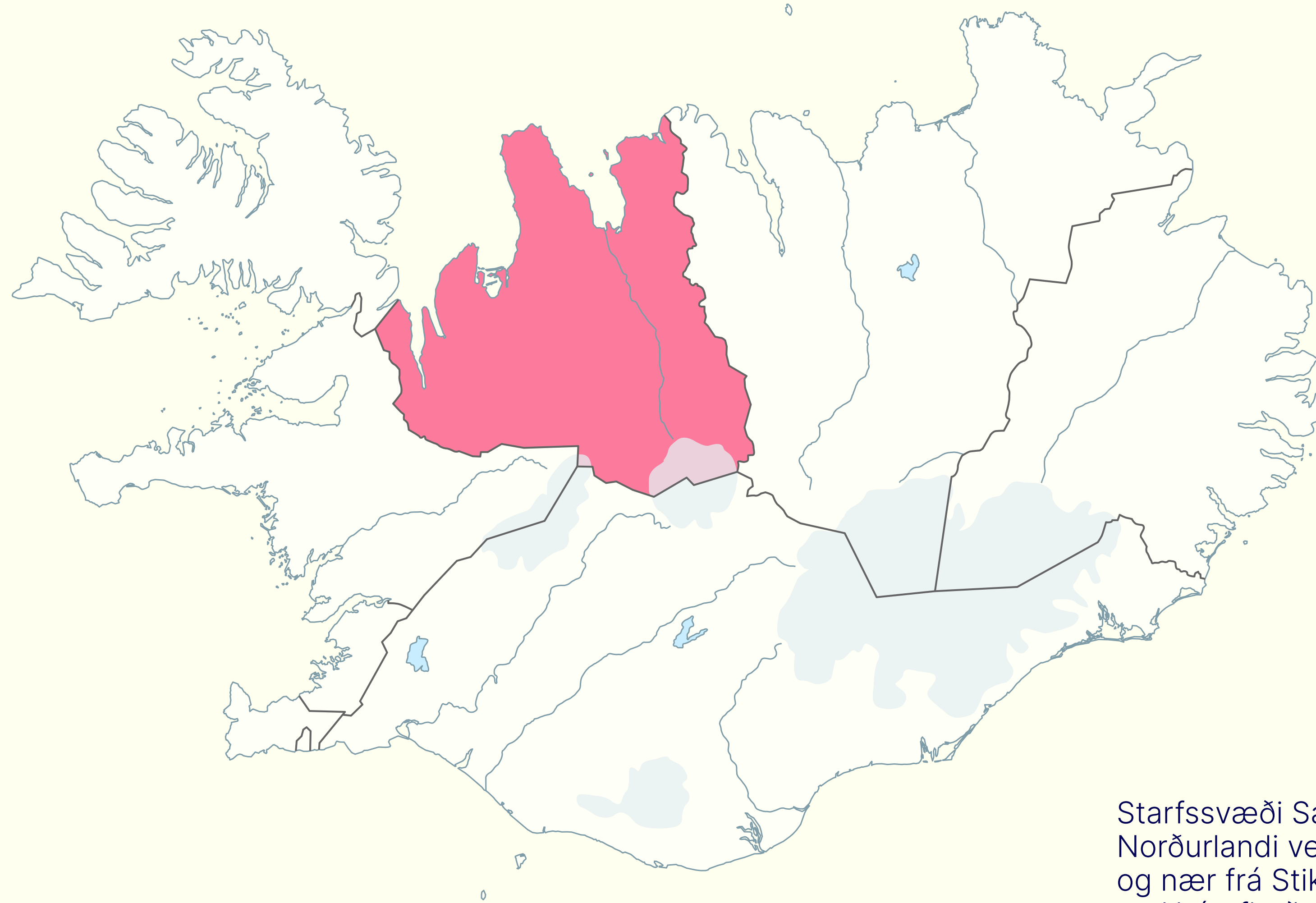

7.294 íbúar

4 sveitarfélög

Norðurland vestra

Starfssvæði Samtaka sveitarfélaga á Norðurlandi vestra, SSNV, er víðfeðmt og nær frá Stikuhálsi á milli Bitrufjarðar og Hrútafjarðar, um Húnavatnssýslurnar báðar, yfir í Skagafjörð að Tröllaskaga. Sóknaráætlun Norðurlands vestra nær yfir þetta landsvæði.

Staða landshlutans

Atvinnulíf

Á Norðurlandi vestra er falleg náttúra, víðátta og kyrrð, sem íbúar telja til styrkleika landshlutans. Í víðáttunni felast mikil tækifæri því hér eru meðal annars stór landsvæði hentug til ræktunar og mikill mannauður. Helstu atvinnugreinar á Norðurlandi vestra hafa enda verið landbúnaður og úrvinnsla landbúnaðarafurða. Sjávarútvegur er einnig nokkuð sterkur auk iðnaðar og fjölda opinberra starfa. Fjölgun ríkisstarfa er hæg á svæðinu og sums staðar hefur stöðugildum jafnvel fækkað. Á sama tíma eru til farsæl dæmi þess að ríkisstörf sem hafa verið færð á Norðurland vestra hafi gengið vel.

Lýðfræðileg þróun

Íbúapróun á svæðinu er hæg samanborið við aðra landshluta. Að óbreyttu er ekki útlit fyrir að sú þróun taki miklum breytingum nema eitthvað sérstakt verði að gert. Þann 1. janúar 2024 voru íbúar á Norðurlandi vestra 7294, þar af voru íbúar Skagafjarðar rúmlega fjögur þúsund.

Menntun

Hlutfall þeirra sem lokið hafa grunnnámi á háskólastigi er á landsvísu einna lægst á Norðurlandi vestra. Í landshlutanum er þó hægt að stunda nám á öllum skólastigum og með væntanlegri sameiningu Háskólans á Hólum við Háskóla Íslands árið 2025, styrkjast enn stoðir háskólanáms í landshlutanum. Þá má nefna sérstaklega þau fjölbreyttu tækifæri sem hér eru til iðnnáms við Fjölbrautaskóla Norðurlands vestra.

Efnahagsleg staða

Almennt er hægur vöxtur á Norðurlandi vestra. Tekjur á mann miðað við útsvarsstofn, atvinnutekjur og fjármagnstekjur á mann eru umtalsvert undir landsmeðaltali. Þó hafa tekjur á alla þessa mælikvarða farið vaxandi undanfarin ár. Hagvöxtur er að jafnaði 2% undir landsmeðaltali og framleiðsla á mann innan við 80% af landsmeðaltali og hvergi minni.

Aukið samstarf

Árið 2024 voru sveitarfélögin á Norðurlandi vestra fjögur talsins en tveimur árum áður voru þau sjö. Þetta sýnir að sameining sveitarfélaga á svæðinu gengur vel og samstaða ríkir í þeim efnum. Sóknaráætlunin nýtist sem sameiginlegt stefnuskið fyrir sveitarfélögin á svæðinu og byggist á stöðumati landshlutans, framtíðarsýn og markmiðum í tilgreindum málaflokkum ásamt skilgreindum leiðum að markmiðunum. Væntingar standa til að aukin nýsköpun leiði fólk og fyrirtæki saman til enn frekara samstarfs um tilraunir og verkefni.

SVÓT greining

Unnið á grunni niðurstaðna úr:

- Netkönnun meðal kjörinna fulltrúa
- Opnum vinnustofum með íbúum
- Vinnustofu með starfsfólki SSNV

Styrkleikar

- Eitt helsta landbúnaðarhérað landsins
- Öflugur sjávarútvegur
- Aukinn slagkraftur með sameiningum sveitarfélaga
- Landfræðilega miðsvæðis milli Akureyrar og höfuðborgarsvæðisins
- Öruggt landsvæði m.t.t. náttúruvár
- Sterkur sagnaarfur
- Skólasamfélag á öllum stigum
- Fjölskylduvænt samfélag

Ógnanir

- Fólksfækkun
- Húsnæðisskortur
- Neikvæðni
- Lítil samvinna þvert á landshlutann
- Hnignun einstakra svæða
- Skammsýni

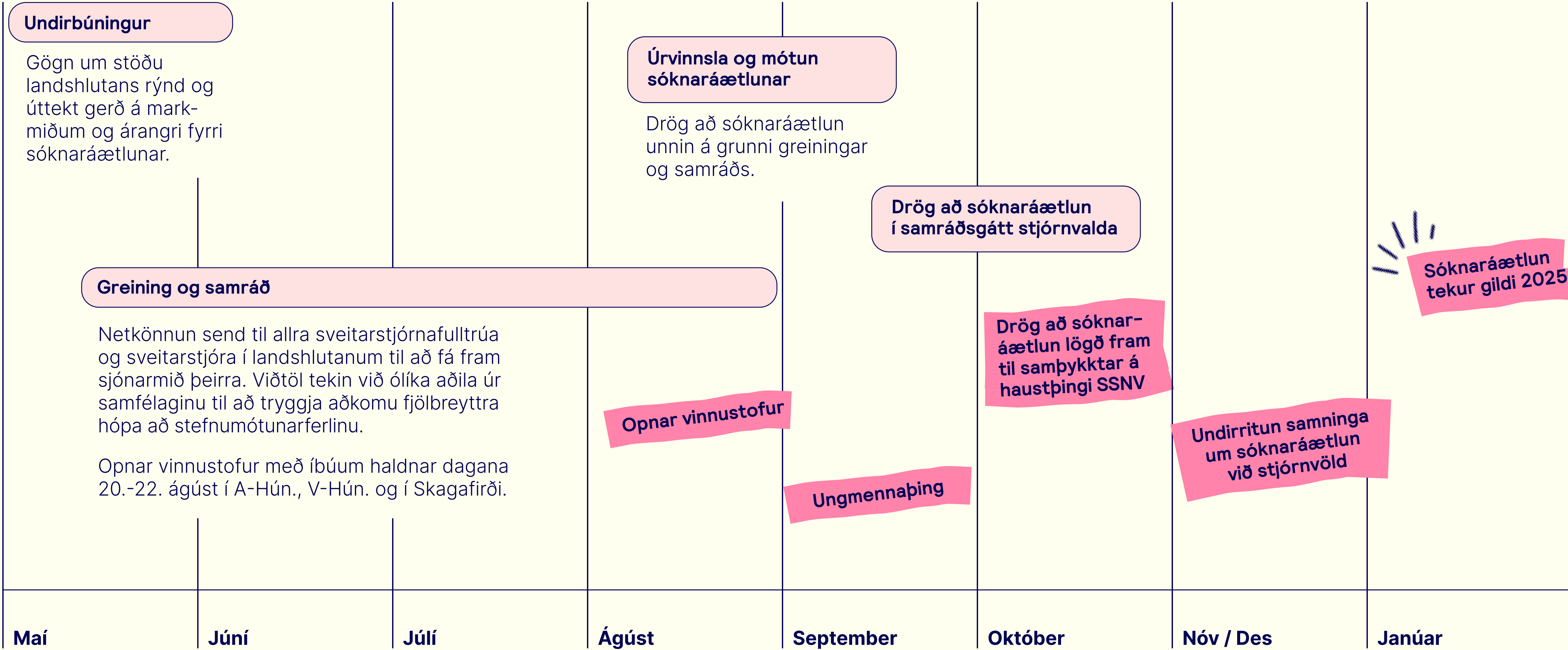
Veikleikar

- Fámennur landshluti
- Einsleitt atvinnulíf og lágt launastig
- Framboð af fjölbreyttu húsnæði takmarkað
- Þröngsýni og neikvæðni
- Skortur á gistirýmum
- Dreifikerfi raforku

Tækifæri

- Aukin samvinna
- Markaðssetning og ímyndarsköpun svæðisins
- Víðerni og óspillt náttúra
- Aukin samhæfing í ferðaþjónustu
- Aðstæður til útivistar, t.d. skíði, rafting, fjöll
- Auka hlutföll starfa án staðsetningar
- Auka fullvinnslu afurða
- Nýsköpun í matvælaíðnaði

Tímalína

Um sóknaráætlun

Stefnumótunarferlið

Sóknaráætlun Norðurlands vestra er fimm ára áætlun sem ætlað er að vera leiðarljós í uppbyggingu landshlutans á tímabilinu. Ásamt landshlutasamtökunum á Norðurlandi vestra (SSNV) koma fjölmargir aðilar að því að hrinda henni í framkvæmd, s.s. sveitarfélögin og aðilar sem fá úthlutað styrkjum úr Uppbyggingarsjóði.

Uppbygging sóknaráætlunar

Mótuð hefur verið framtíðarsýn fyrir Norðurland vestra sem er lögð til grundvallar sóknaráætluninni. Valdur hafa verið fjórir lykilmálaflokkar og áherslur skilgreindar innan þeirra. Undir hverri áherslu hafa síðan verið mótuð markmið sem stuðla að því að ná fram framtíðarsýninni.

Markmiðin eru flest almennt orðuð en gert er ráð fyrir því að mælanleg markmið séu sett fyrir styttri tímabil eða ákveðin verkefni sem unnin eru á grundvelli sóknaráætlunarinnar.

Að lokum eru sett fram dæmi um aðgerðir en þær verða mótaðar nánar á gildistíma sóknaráætlunarinnar og dæmin sem eru sett hér fram eru aðallega til glöggvunar á markmiðum.

Framtíðarsýn

Málaflokkar

Áherslur

Markmið

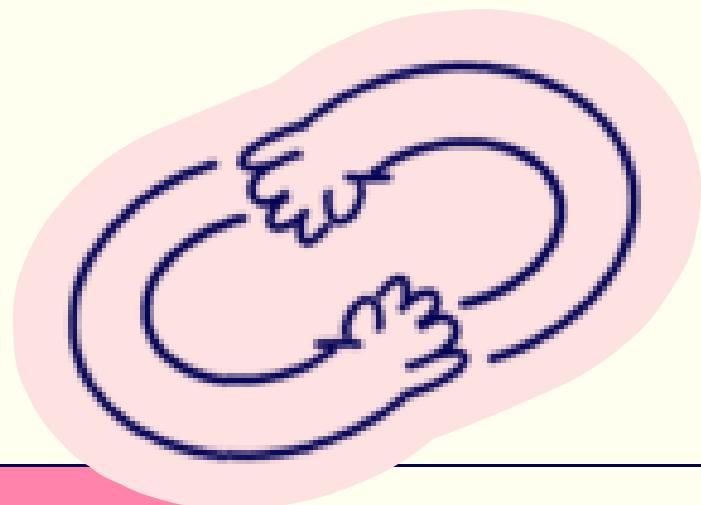

Framtíðarsýn

Á Norðurlandi vestra er framsækið og samheldið samfélag sem byggir á traustum grunni. Jákvæðni og bjartsýni ríkir á svæðinu sem einkennist af fjölbreyttu atvinnulífi, nýsköpun og drifkrafti íbúa. Landshlutinn hefur skapað sér sérstöðu í hugum fólks, bæði heimamanna og gesta.

Málaflokkar

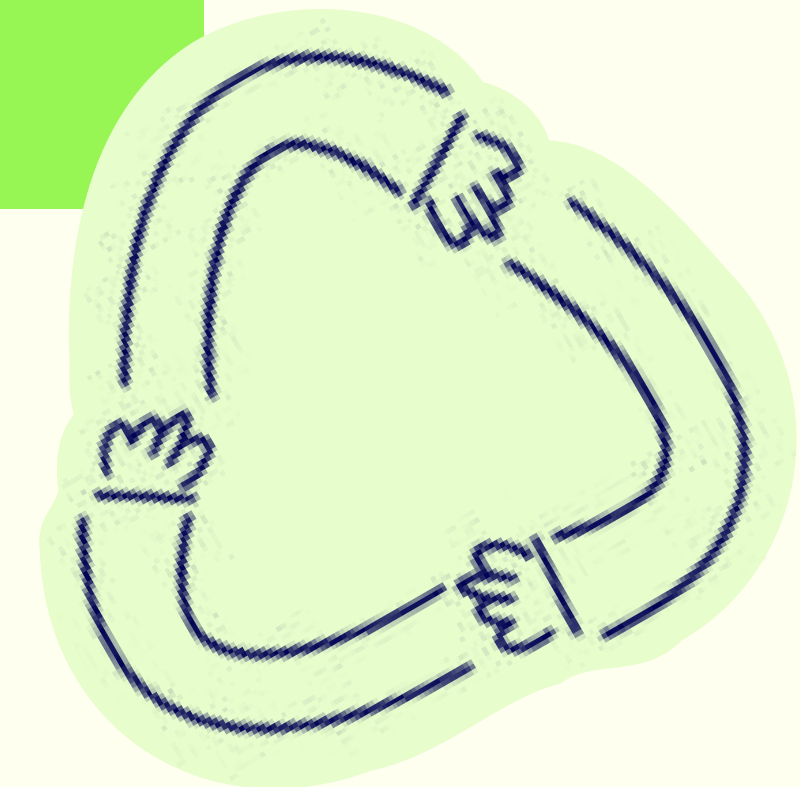
01 Samvinna,
jákvæðni
og bjartsýni

02 Góður
staður til
að búa á

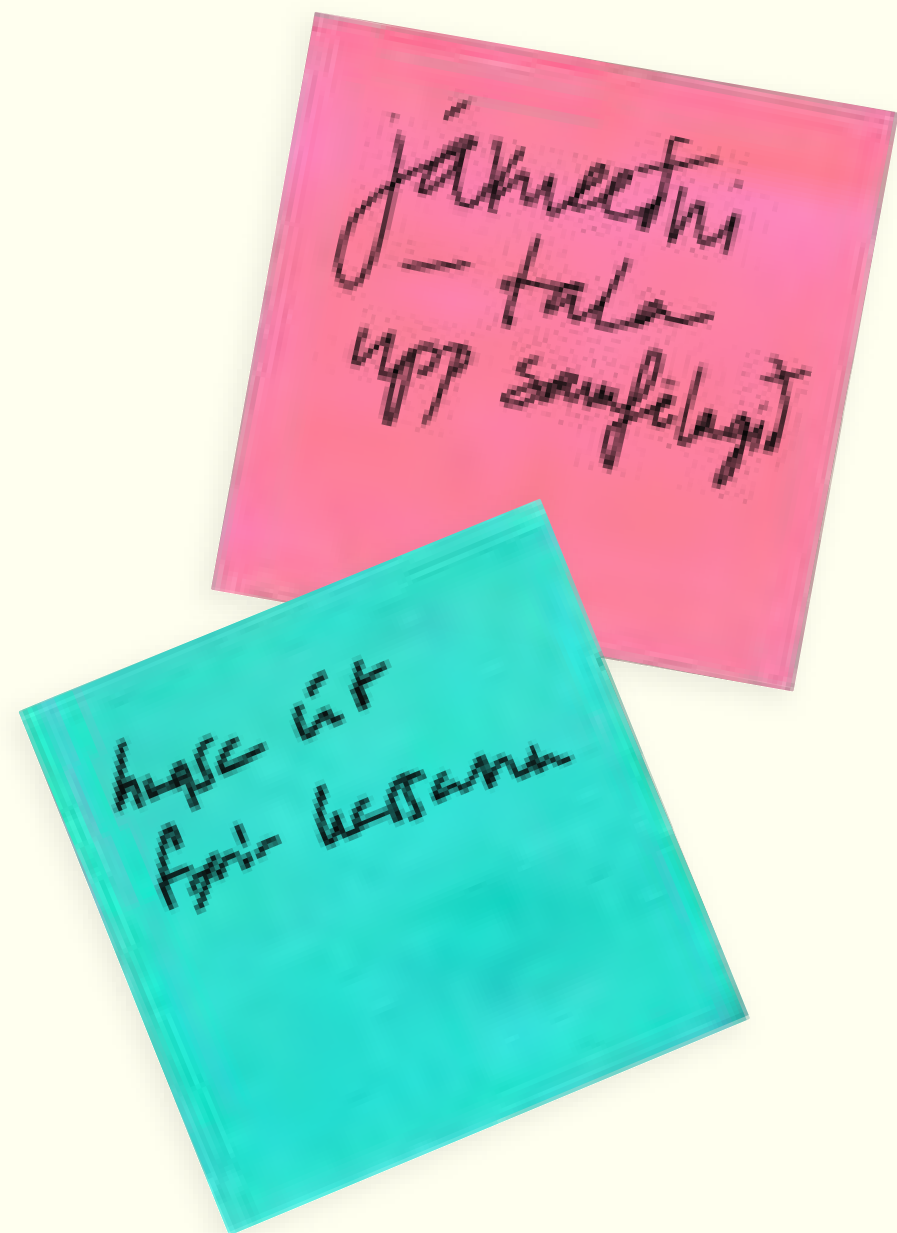

03 Aukin
nýsköpun
og fjölbreytt
atvinnulíf

04 Sjálfbær
landshluti

Málaflokkar

01 Samvinna, jákvæðni og bjartsýni

Á Norðurlandi vestra ríkir jákvæðni og bjartsýni. Drifkraftur íbúa hefur mótað samfélagið og ný tækifæri hafa skapast með aukinni samvinnu og samtali. Íbúar eru sammála um fyrir hvað svæðið stendur og taka þátt í að miðla því út á við.

02 Góður staður til að búa á

Landshlutinn einkennist af sterkum og fjölskylduvænum samfélögum þar sem öll hafa tækifæri til að blómstra. Líflegt menningarlíf setur svip sinn á samfélagið og öflugt íþrótta- og tómstundastarf stuðlar að vellíðan og heilbrigði íbúa. Nýir íbúar hafa tækifæri til að setjast að og eru boðnir velkomnir.

03 Aukin nýsköpun og fjölbreytt atvinnulíf

Atvinnulífið á Norðurlandi vestra er fjölbreytt og er í sífelldri þróun. Ungt fólk finnur störf við hæfi og launakjör eru samkeppnishæf við aðra landshluta. Stuðningur er mikill við frumkvöðla til að þróa hugmyndir sínar og láta þær verða að veruleika. Lögð er áhersla á nýsköpun í ferðaþjónustu, landbúnaði og sjávarútvegi.

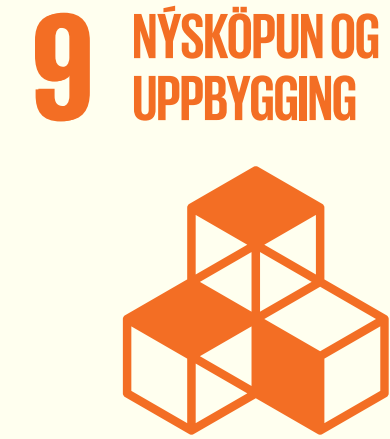
04 Sjálfbær landshluti

Á Norðurlandi vestra er lagt kapp á að draga úr allri losun gróðurhúsa-lofttegunda auk þess sem áhersla er lögð á að innleiða hugmyndafræði hringrásarhagkerfis. Stuðlað er að aðgerðum sem eru til þess fallnar að draga úr ósjálfbærum neysluháttum og sóun því að með ábyrgri umgengni við umhverfið og náttúruauðlindir er gætt að komandi kynslóðum.

Tengsl málaflokka við heims- markmið

Við gerð Sóknaráætlunar Norðurlands vestra var tekið mið af Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun og þau tengd við málaflokka áætlunarinnar. Sömuleiðis verður leitast við að tengja þau áhersluverkefni sem ráðist verður í á grundvelli sóknaráætlunarinnar við Heimsmarkmiðin.

01 Samvinna,
jákvæðni og
bjartsýni

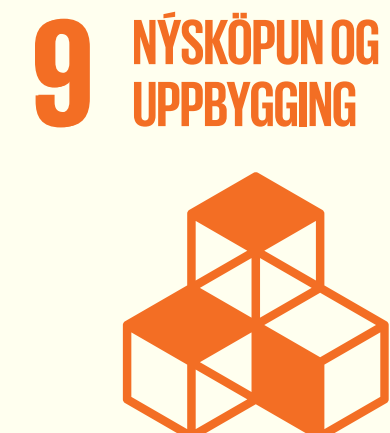
02 Góður
staður til
að búa á

03 Aukin
nýsköpun
og fjölbreytt
atvinnulíf

04 Sjálfbær
landshluti

01

Samvinna, jákvæðni og bjartsýni

Serfrætingar
Skul betur nýttir
á öllum svæðinu
t.d. talmeinafrætingar
og sálfrætingar

STYÐJA VIÐ
FRUMKVÆÐI

AUKIN
SAMVINNA
MÍLI SKÓLA

Samvinna, jákvæðni og bjartsýni

Á Norðurlandi vestra ríkir jákvæðni og bjartsýni. Drifkraftur íbúa hefur mótað samfélagið og ný tækifæri hafa skapast með aukinni samvinnu og samtali. Íbúar eru sammála um fyrir hvað svæðið stendur og taka þátt í að miðla því út á við.

01

Samvinna, jákvæðni og bjartsýni

Áherslur

*Þátttaka íbúa
mikilvæg*

*Uppbygging
kemur með
jákvæðni*

A

Jákvæðni og
bjartsýni

B

Samvinna
og þátttaka

Tenging við
heimsmarkmið:

9 NÝSKÖPUN OG
UPPBYGGING

10 AUKINN
JÖFNUÐUR

17 SAMVINNA UM
MARKMIÐIN

Samvinna, jákvæðni og bjartsýni

A

Jákvæðni og bjartsýni

- Íbúar eru jákvæðir og bjartsýnir á framtíðina á Norðurlandi vestra. Þeir eru sammála um fyrir hvað svæðið stendur og hvaða tækifæri það býður upp á. Íbúum þykir vænt um heimkynni sín og leita sífellt leiða til að bæta umhverfi sitt og samfélag.

Markmið

- Íbúar eru sammála um fyrir hvað svæðið stendur með því að skilgreina gildi þess
- Stuðla að jákvæðum samskiptum, efla samstöðu og samkennd meðal íbúa
- Hvetja til jákvæðni og frumkvæðis með viðurkenningum og hrósi

Dæmi um aðgerðir

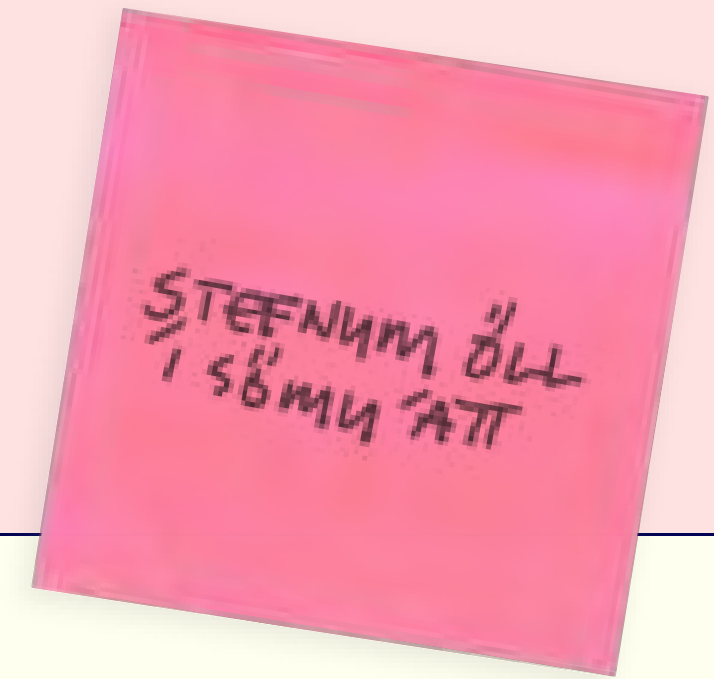
- Átak í innri og ytri markaðssetningu svæðisins til að styðja við jákvæðan byggðabrag
- Samskiptastefna mótuð fyrir landshlutann með áherslu á að miðla jákvæðum upplýsingum
- Skipuleggja opna viðburði, hátíðir og samfélagsverkefni sem tengja fólk saman, þvert á kynslóðir og samfélagshópa.
- Koma á viðurkenningum fyrir fólk og hópa sem stuðla að jákvæðri þróun í samfélaginu. T.d. sjálfbóðaliða og frumkvöðla.

Samvinna, jákvæðni og bjartsýni

B

Samvinna og þátttaka

- Með því að efla samvinnu og samtal á milli ólíkra aðila innan landshlutans aukum við slagkraftinn, fleiri tækifæri skapast og íbúar njóta góðs af því.

Markmið

- Stuðla að því að sérfræðipækking nýtist betur innan landshlutans
- Auka samstarf á milli skóla og í íþrótt-, menningar- og æskulýðsstarfi í landshlutanum
- Aukið samtal aðila sem koma að atvinnuuppbyggingu á svæðinu með fjölbreyttum hætti í því skyni að koma auga á tækifæri og ræða áskoranir

Dæmi um aðgerðir

- Tryggja að sérfræðingar geti starfað innan landshlutans í fullu starfi og þjónusta þeirra nýtist þvert á hann
- Samstarf um skóla- og kennsluþróun fyrir öll skólastig í landshlutanum
- Samstarf íþróttafélaga formfest
- Samráðsvettvangur aðila sem koma að atvinnuuppbyggingu á svæðinu settur á fót

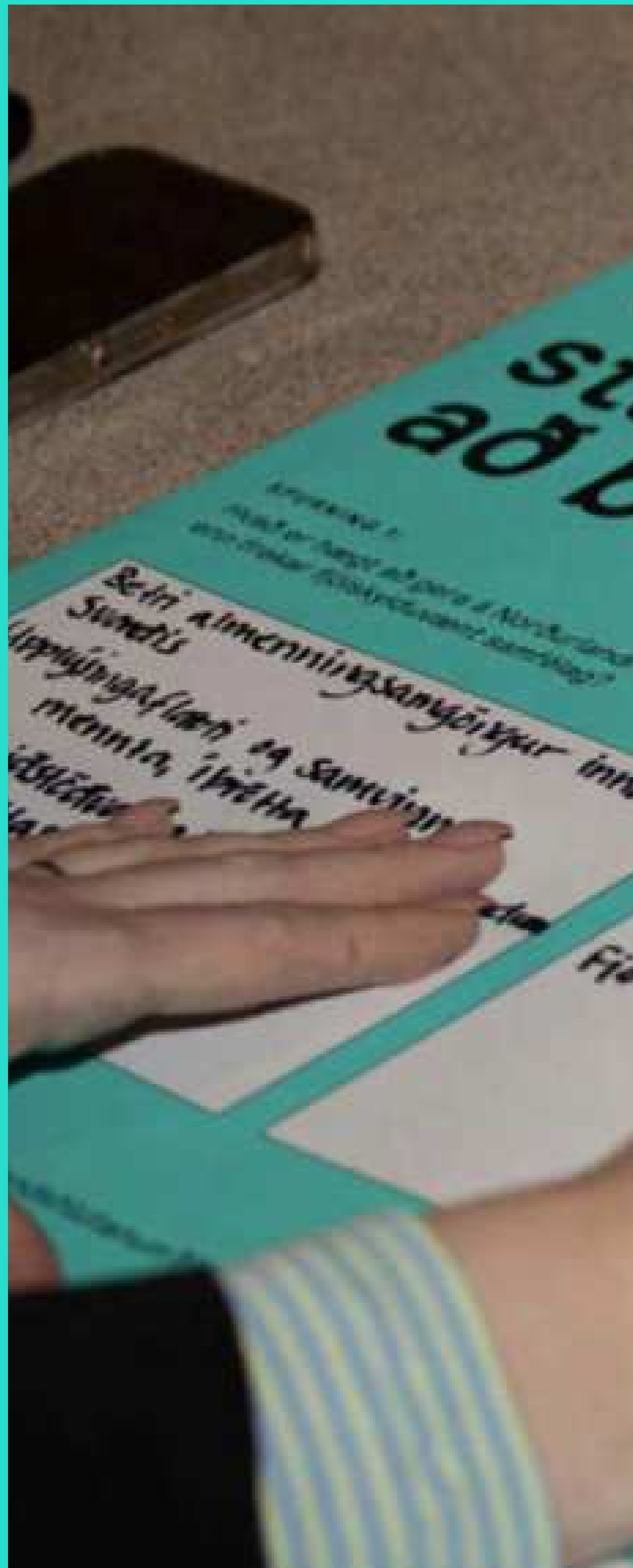

02

Góður staður til að búa á

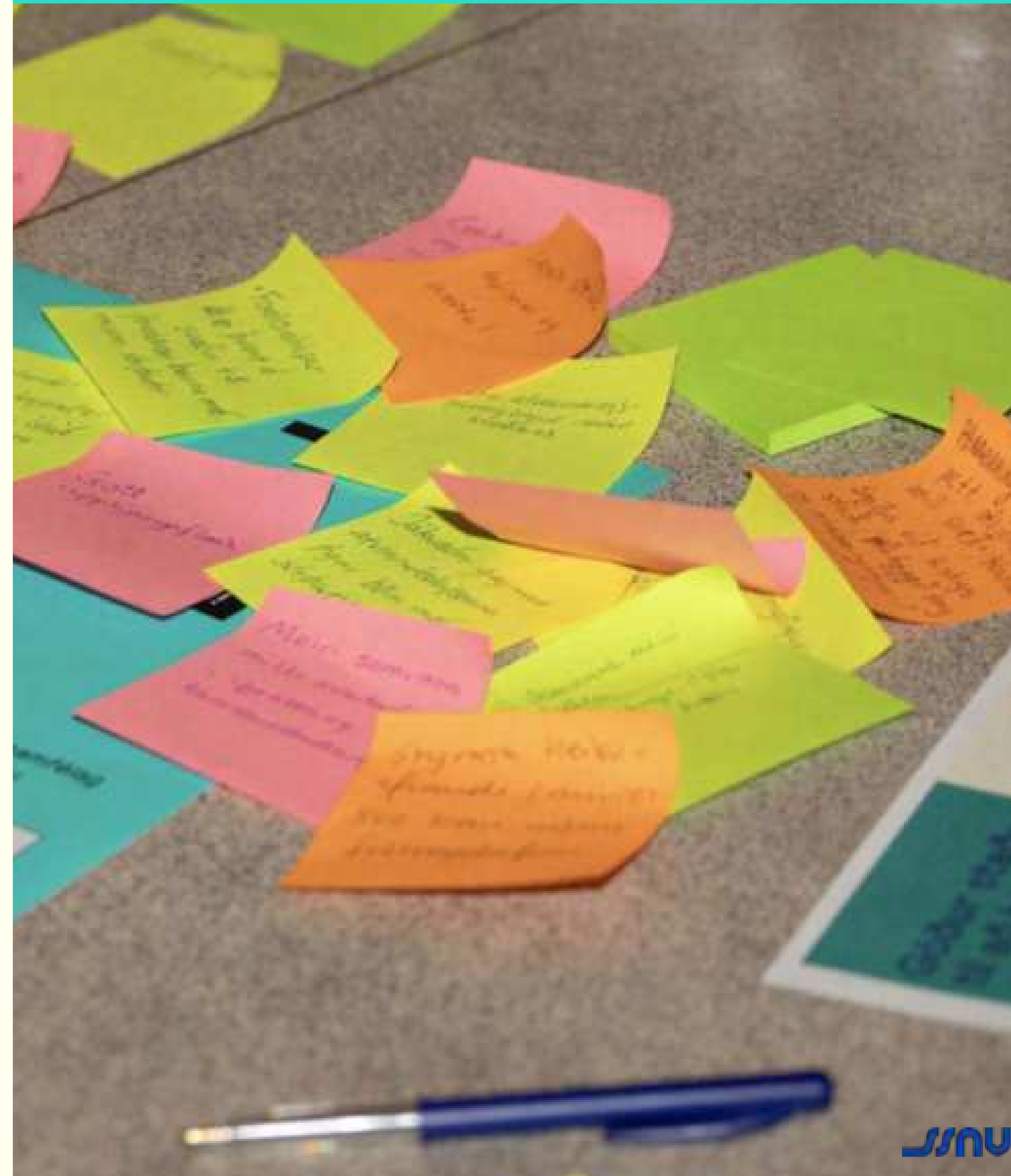

Góður staður til að búa á

Landshlutinn einkennist af sterkum og fjölskylduvænum samfélögum þar sem öll hafa tækifæri til að blómstra. Líflegt menningarlíf setur svip sinn á samfélagið og öflugt íþrótt- og tómstundastarf stuðlar að vellíðan og heilbrigði íbúa. Nýir íbúar hafa tækifæri til að setjast að og eru boðnir velkomnir.

Góður staður til að búa á

Áherslur

Framtunda-
Serati á milli
byggðakjarna

AUKA FRAMBOÐ
AF IBÚAÐHÁSNÆÐI

A

Fjölskylduvænt samfélag

B

Jákvæð íbúapróun

C

Menningarlíf í blóma

Tenging við heimsmarkmið:

Góður staður til að búa á

A

Fjölskylduvænt samfélag

- Á Norðurlandi vestra er fjölskylduvænt samfélag þar sem vellíðan og hamingja íbúa er í forgrunni. Fólk á öllum aldri hefur tækifæri til að sækja nám og frístundir í heilsueflandi umhverfi.

Markmið

- Auka umferðaröryggi í landshlutanum
- Góð aðstaða er til staðar í landshlutanum fyrir fjarnámsnemendur á öllum skólastigum
- Auka lífsgæði íbúa með áherslu á félagslega virkni, heilsu þeirra og vellíðan
- Auka aðgengi að tómstunda- og frístundastarfi fyrir fólk á öllum aldri

Dæmi um aðgerðir

- Samstarf um innleiðingu samgönguáætlunar Norðurlands vestra
- Fjarnámssetur byggt upp með aðstöðu fyrir nema í fjarnámi
- Hvatt til þátttöku í heilsueflandi verkefnum
- Tómsundastrætó komið á milli byggðakjarna

Góður staður til að búa á

B

Jákvæð íbúapróun

- > Íbúum hefur fjölgað á Norðurlandi vestra og áhugi fyrir því að setjast að í landshlutanum hefur aukist. Tekið er vel á móti nýjum íbúum og samfélagslegir innviðir hafa þróast í takt við þarfir samfélagsins og fjölgun íbúa.

Markmið

- Nýir íbúar upplifa sig sem virka þátttakendur og velkomna í samfélaginu
- Unnið að því að laða að nýja íbúa í samstarfi við sveitarfélög og atvinnulíf
- Fjölbreytt íbúðarhúsnæði er í boði á svæðinu
- Ungmenni hafa tækifæri til virkrar þátttöku í stefnumótun

Dæmi um aðgerðir

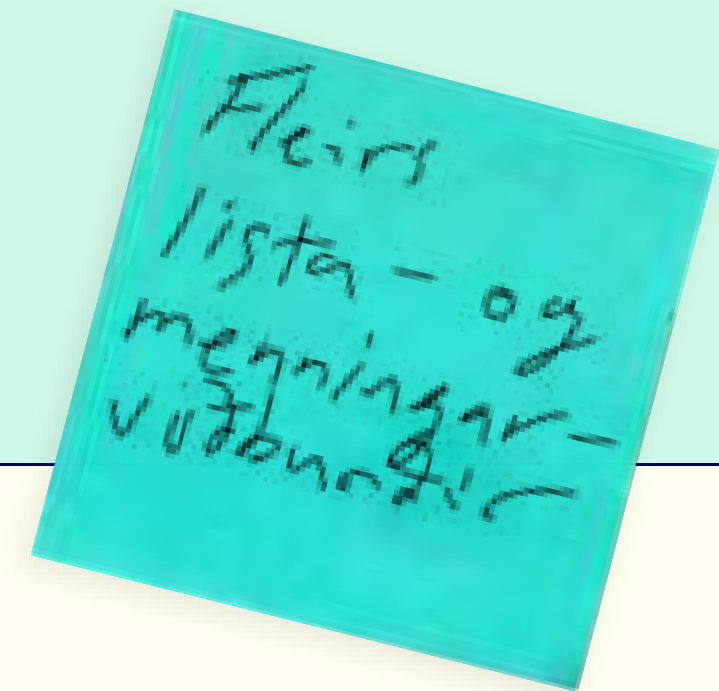
- Greina þarfir nýrra íbúa og tryggja aðgengi að hagnýtum upplýsingum
- Þekkingargarðar byggðir upp í samstarfi við háskóla
- Markaðsherferð sem miðar að því að laða að nýja íbúa sett í loftið
- Vinna úttekt á þörfum íbúa og framboð á húsnæði í landshlutanum í samstarfi við sveitarfélögin
- Samstarf ungmennaráða og efling ungmennapeings

Góður staður til að búa á

C Menningarlíf í blóma

- > Menningarlífið er í blóma og nýtur stuðnings. Það byggir bæði á sérkennum svæðisins sem og nýjungum og samstarfi ólíkra aðila.

Markmið

- Auka sýnileika menningarstarfs í landshlutanum
- Auka fjölbreytni menningarviðburða
- Efla samstarf í lista- og menningarlífi

Dæmi um aðgerðir

- Koma sameiginlega á framfæri menningarviðburðum til að upplýsa íbúa um hvað sé á döfinni vetur og vor
- Fjölbreytt námskeið tengd listum og menningu fyrir börn og ungmenni
- Stuðla að uppbyggingu samfélagsmiðstöðva í hverri byggð
- Lyfta upp söfnum í landshlutanum og auka samstarf þeirra á milli

03

Aukin nýsköpun og fjölbreytt atvinnulíf

Vantar
atvinnuhúsnæði

Ný fyrirtæki
með spennandi
störf

Aukin fjnileika
Norðurlandi vestra

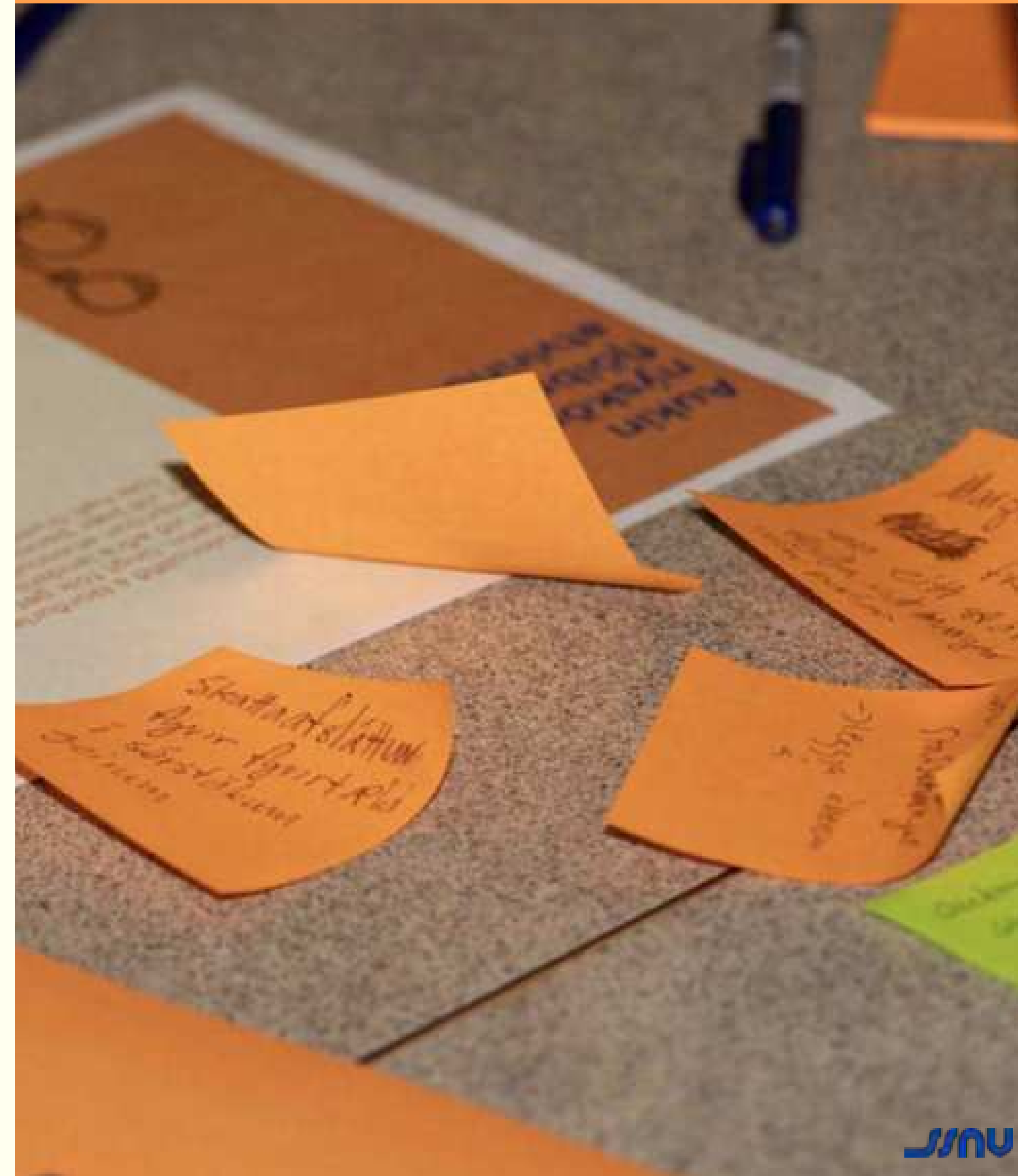

Aukin nýsköpun og fjölbreytt atvinnulíf

Atvinnulífið á Norðurlandi vestra er fjölbreytt og er í sífelldri þróun. Ungt fólk finnur störf við hæfi og launakjör eru samkeppnishæf við aðra landshluta. Stuðningur er mikill við frumkvöðla til að þróa hugmyndir sínar og láta þær verða að veruleika. Lögð er áhersla á nýsköpun í ferðaþjónustu, landbúnaði og sjávarútvegi.

03

Aukin nýsköpun og fjölbreytt atvinnulíf

Fjarvinnusetur
og
Skrifstofuhótel

MATARKISTA
ÍSLANDS

Áherslur

A

Fjölbreytt
framboð starfa

B

Fjárfesting í
atvinnulífi og
uppbyggingu

C

Öflug
nýsköpun

D

Ferðapjónusta
í sókn

Tenging við
heimsmarkmið:

8 GÓÐ ATVINNA
OG HAGVÖXTUR

9 NÝSKÖPUN OG
UPPBYGGING

12 ÁBYRG NEYSLA
OG FRAMLEIÐSLA

Aukin nýsköpun og fjölbreytt atvinnulíf

A

Fjölbreytt framboð starfa

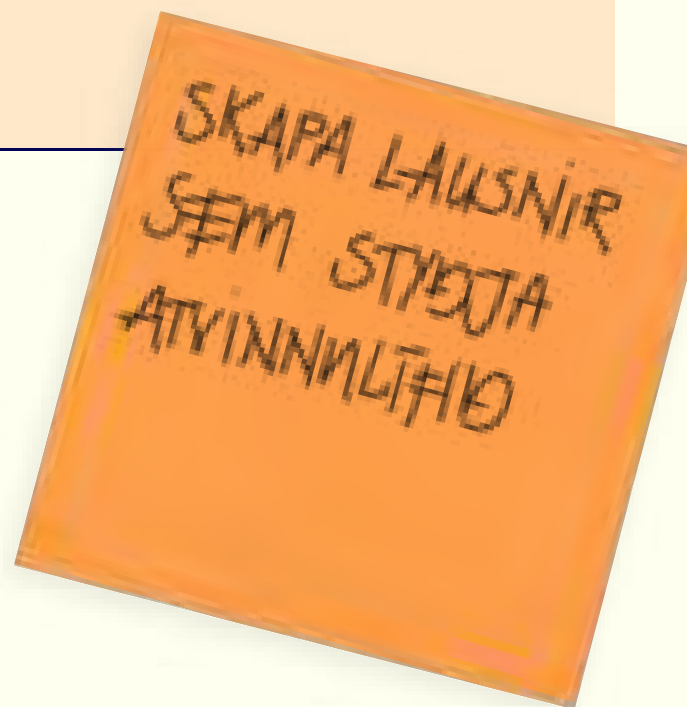
- > Á Norðurlandi vestra eru störf sem henta fólki með ólíkan bakgrunn, t.d. fólki með háskóla- menntun og iðnmenntun, auk þess sem störfin tilheyra ólíkum geirum á borð við menningu, iðnað og kennslu svo eitthvað sé nefnt. Ungt fólk getur fundið spennandi störf og launastig er á pari við aðra landshluta.

Markmið

- Fjölga fjölbreyttum störfum í landshlutanum
- Fyrirtæki með sérfræðistörfum sett á laggirnar
- Auka hlutfall starfa án staðsetningar
- Stuðla að því að svæðið sé eitt atvinnusóknarsvæði
- Menntastofnanir og atvinnulíf vinna saman að því að hækka menntunarstig

Dæmi um aðgerðir

- Vinna að því að koma upp fjarvinnusetrum í byggðakjörnum
- Hvetja opinberar stofnanir og fyrirtæki til þess að auglýsa störf án staðsetningar
- Hvetja fyrirtæki til að heimsækja skóla og bjóða nemendum í heimsókn með það að markmiði að opna augu nemenda fyrir tækifærum (í anda verkefnisins *Stækkaðu framtíðina*)

Aukin nýsköpun og fjölbreytt atvinnulíf

B

Fjárfesting í atvinnulífi og uppbyggingu

- Á Norðurlandi vestra hefur fjárfesting í atvinnulífi og uppbyggingu aukist. Innviðir og opinberir ferlar styðja við framþróun atvinnulífsins. Hefðbundnar stoðir atvinnulífs styrkjast og nýjar bætast við. Vakin er athygli fjölbreyttra aðila á tækifærum til uppbyggingar á svæðinu.

Markmið

- Aukin fjárfesting í atvinnulífi og nýsköpun á svæðinu
- Innviðir séu í takt við þarfir atvinnulífsins
- Auka samtal á milli fyrirtækja á svæðinu
- Þróa og kortleggja tækifæri sem styðja við atvinnuuppbyggingu og atvinnuþróun í landshlutanum

Dæmi um aðgerðir

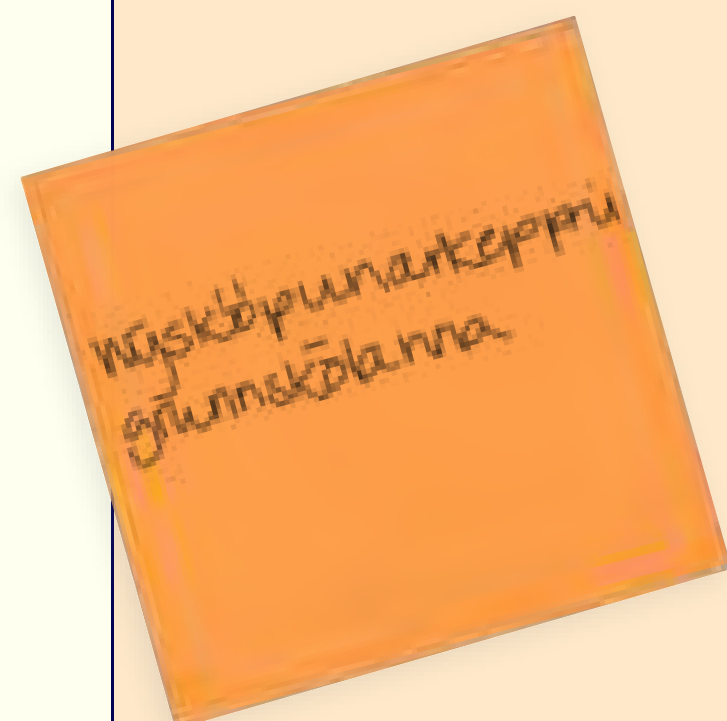
- Kynna svæðið og tækifæri þess fyrir fjárfestum
- Samráðsvettvangur atvinnulífsins og stjórnarsýslu virkjaður, m.a. til þess að ræða þróun innviða, meta framtíðarþörf, greina tækifæri og auka slagkraft
- Veita ábyrgðaraðilum aðhald þegar kemur að raforkuöryggi og fjarskiptum

Aukin nýsköpun og fjölbreytt atvinnulíf

C

Öflug nýsköpun

- > Öflug nýsköpun styður við sjálfbærni og lífsgæði á Norðurlandi vestra. Frumkvæði fólks er fagnað og tekið er vel í nýjar hugmyndir. Sérstök áhersla er lögð á nýsköpun í ferðaþjónustu, landbúnaði og sjávarútvegi.

Markmið

- Auka vöruþróun og fullvinnslu afurða í frumatvinnugreinum
- Efla samtal og samstarf um matvælaframleiðslu framtíðarinnar
- Frumkvöðlar þekki framboð styrkja
- Stutt er við frumkvöðla með ráðgjöf, hvatningu og aðstoð við þróun hugmynda
- Auka samstarf atvinnulífs og menntastofnana á svæðinu

Dæmi um aðgerðir

- Tækifæri til aukinnar verðmætusköpunar í landbúnaði og sjávarútvegi kortlögð
- Reglulegir fræðsluviðburðir, t.d. um vöruþróun og markaðssetningu
- Nýsköpunarhraðlar haldnir með áherslu á ferðaþjónustu, landbúnað og sjávarútveg
- Regluleg upplýsingagjöf um styrkjaumhverfi fyrir frumkvöðla
- Samstarfsverkefni Háskólans á Hólum og atvinnulífsins (dæmi: um þróun seturs íslenska hestsins eða rannsóknir á lagareldi)
- Nýsköpunarsetur með áherslu á matvælaframleiðslu sett á laggirnar

Aukin nýsköpun og fjölbreytt atvinnulíf

D

Ferðapjónusta í sókn

- > Norðurland vestra hefur skapað sér sérstöðu sem miðstöð ævintýraferðamennsku á Íslandi, auk sérstakrar áherslu á íslenska hestinn og miðlun sagnaarfsins. Samvinna er á milli ferðapjónustuaðila varðandi markaðssetningu svæðisins, þróun áfangastaða og upplifana.

Stórt hótél
með
ráðstefnuaðstöðu

hestar og hjóla-
ferðir með
Sögnuleiðsögn

Markmið

- Sérstakt átaksverkefni þar sem kannaður er rekstrargrundvöllur fyrir hótél með ráðstefnuaðstöðu
- Sérstaða landshlutans er skýr í huga ferðamanna
- Festa ferðapjónustu í sessi sem heilsársatvinnugrein
- Ferðamenn dvelji lengur í landshlutanum
- Auka samtal á milli aðila innan ferðapjónustunnar

Dæmi um aðgerðir

- Styðja við vörupróun með áherslu á ævintýraferðamennsku, íslenska hestinn og sagnaslóðir
- Átak í markaðssetningu og ímyndarsköpun svæðisins
- Skapa umgjörð fyrir ævintýri, t.d. utanvegahlaup, gönguskíði, hjólreiðar og hestaferðir
- Spyrða betur saman upplifanir og þjónustu sem byggja á ævintýraferðamennsku, íslenska hestinum og sagnaarfi svæðisins og gera bókunarvænni fyrir söluaðila og ferðamenn
- Átak í merkingum í formi skilta og/eða stafrænna lausna sem styðja við ævintýraferðamennsku og sagnaslóðir

04

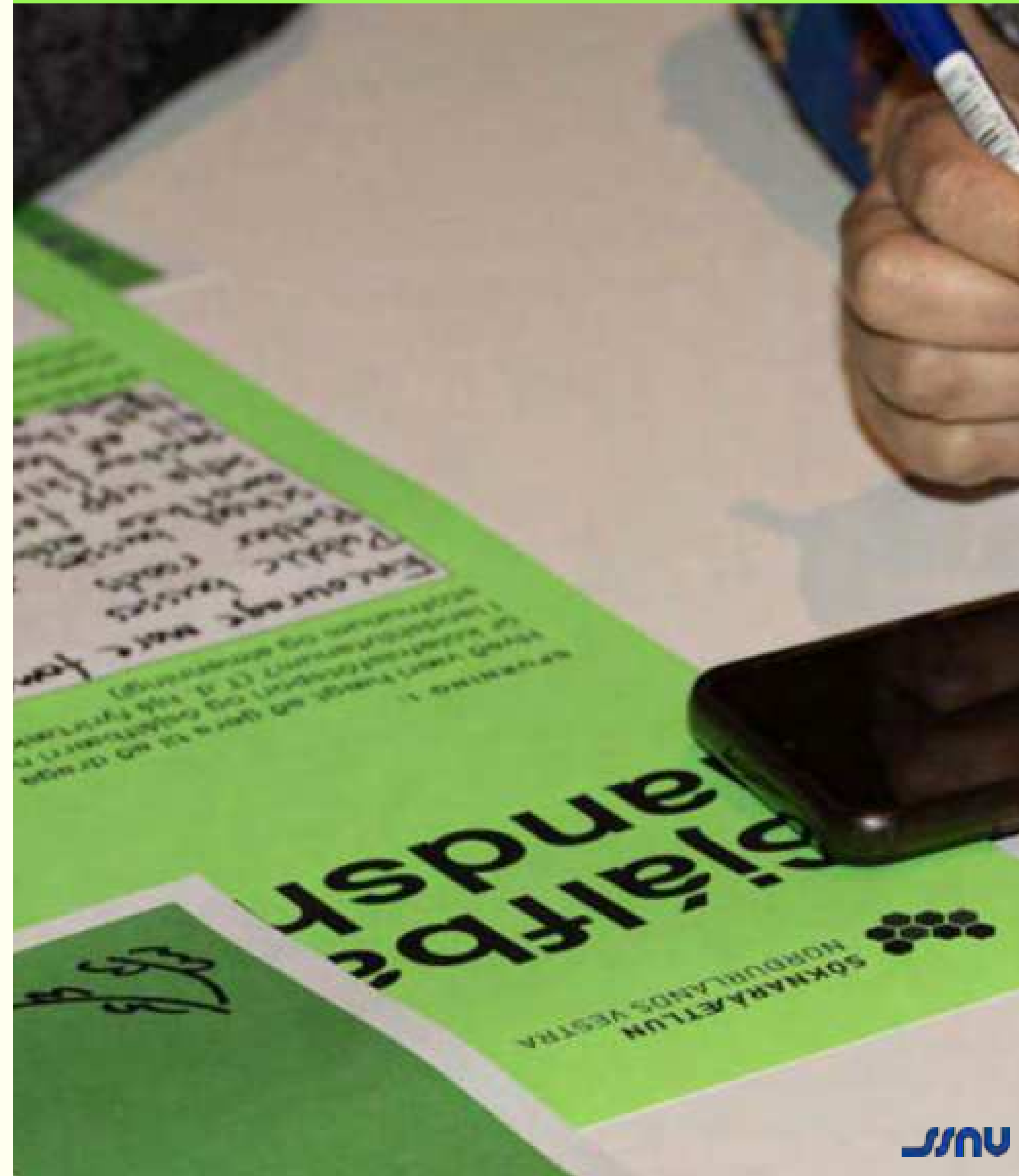
Sjálfbær landshluti

Sjálfbær landshluti

Á Norðurlandi vestra er lagt kapp á að draga úr allri losun gróðurhúsalofttegunda auk þess sem áhersla er lögð á að innleiða hugmyndafræði hringrásarhagkerfis. Stuðlað er að aðgerðum sem eru til þess fallnar að draga úr ósjálfbærum neysluháttum og soun því að með ábyrgri umgengni við umhverfið og náttúruauðlindir er gætt að komandi kynslóðum.

Áherslur

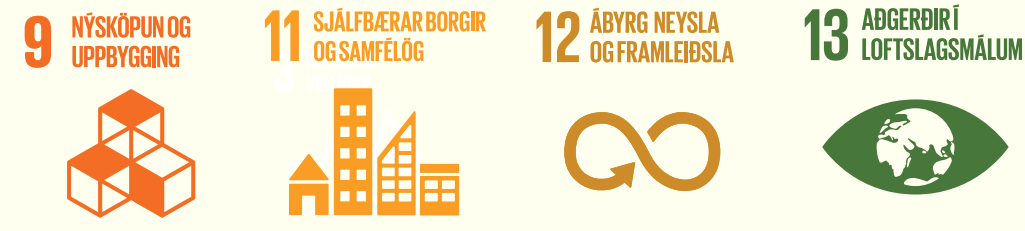
A

Losun dregst saman

B

Innleiðing hringrásar-hagkerfis

Tenging við heimsmarkmið:

A

Losun dregst saman

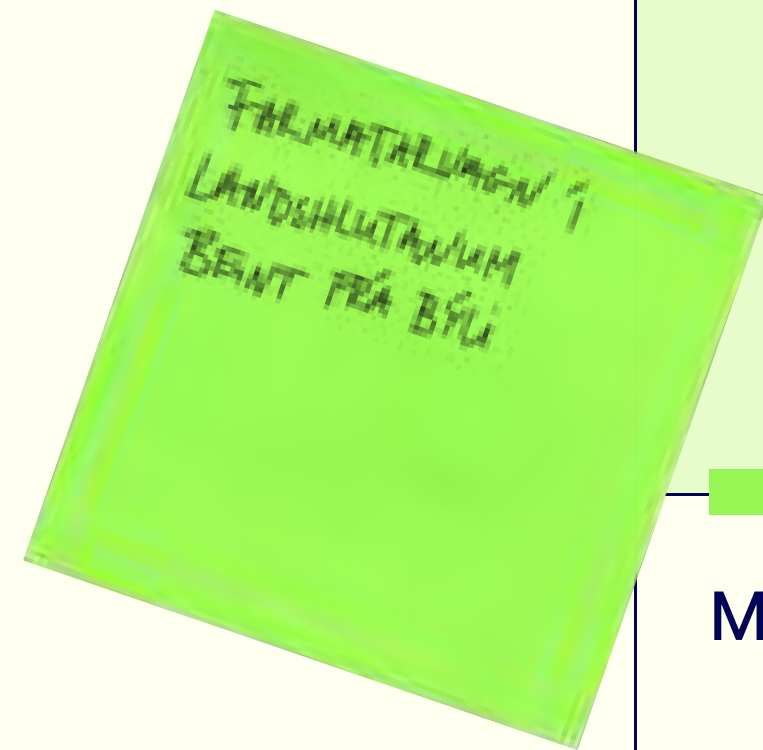
- > Á Norðurlandi vestra er lagt kapp á að draga úr allri losun gróðurhúsalofttegunda frá atvinnulífi og annarri starfsemi. Jafnframt er unnið að bindingu kolefnis með þekktum aðferðum sem og nýjum.

Markmið

- Minnka kolefnisfótspor landshlutans
- Efla samræmingu og samþættingu í loftslagsmálum þvert á landshlutann
- Styðja markvisst við vistvænar samgöngur með orkuskiptum og virkum ferðamátum

Dæmi um aðgerðir

- Vakta kolefnisfótspor landshlutans á grunni losunarbókhalds sveitarfélaga
- Styrkir til nýsköpunar taka mið af markmiðum í umhverfis- og loftslagsmálum
- Styðja við virka ferðamáta með hjólastígum, deilihjólum, göngustígum og almenningsamgöngum
- Fjölga hraðhleðslustöðvum fyrir bíla
- Bindingarverkefni sett á fót innan landshlutans fyrir þá losun sem ekki er hægt að draga úr
- Vinna að útrýmingu óþarfa ljósmengunar og spara með því jafnframt raforku

B

Innleiðing hringrásar- hagkerfis

- Áhersla er lögð á að innleiða hringrásarhagkerfi í stefnumótun og framleiðslu og stuðlað að aðgerðum sem draga úr þörf fyrir nýtt hráefni. Dregið hefur úr ósjálfbærum neysluháttum og sóun meðal fyrirtækja, stofnana og almennings.

Markmið

- Leitast er við að fullnýta hráefni og hliðarafurðir í allri atvinnustarfsemi
- Auka skilning á úrgangsstjórnun hjá sveitarfélögum og fyrirtækjum með fræðslu
- Auka meðvitund um ábyrga neyslu meðal sveitarfélaga, fyrirtækja og íbúa

- Samfélagsleg verkefni sem snúa að innleiðingu hringrásarhagkerfisins komast til framkvæmda

Dæmi um aðgerðir

- Verkefni um fullvinnslu afurða styrkt
- Tækifæri til nýtingar á hvers konar úrgangi sem nýsköpunarfyrirtæki gætu nýtt til verðmætasköpunar kortlögð
- Samfélagsverkefni á borð við frískáp, samfélagsgróðurhús eða fataloppur komast til framkvæmda

Mælikvarðar

01

Samvinna, jákvæðni og bjartsýni

- Deiglan - íbúakönnun: mannlíf, gott að búa, búsetuáform
- Fjöldi umsókna í Uppbyggingarsjóð
- Fjöldi jákvæðra fréttu á samfélagsmiðlum SSNV í hverjum mánuði
- Þátttaka í viðburðum á vegum SSNV
- Íbúar koma sér saman um þau gildi sem skapa sterkari liðsheild innan svæðis

02

Góður staður til að búa á

- Deiglan - íbúakönnun: mannlíf, gott að búa, búsetuáform, menning
- Fjöldi íbúa
- Fjöldi íbúðarhúsnæðis í landshlutanum
- Fjöldi erlendra samstarfsverkefna tengd menningu
- Fjöldi jákvæðra umfjallana sem komast í landsumfjöllun
- Aðgengi að ljósleiðara og hitaveitu í landshlutanum
- Kortlagning hjóla- og göngustíga í landshlutanum

03

Aukin nýsköpun og fjölbreytt atvinnulíf

- Fjöldi gistinguátta
- Fjöldi ríkisstarfa
- Menntunarstig íbúa
- Fjöldi nýskráðra fyrirtækja
- Atvinnuþátttaka og meðalatvinnutekjur
- Fjöldi sem sækir atvinnuráðgjöf SSNV
- Fjöldi lausra skrifborða í landshlutanum
- Fjöldi söluaðila beint frá býli í landshlutanum

04

Sjálfbær landshluti

- Sameiginlegt kolefnisfótspor landshlutans skv. losunarbókhaldi sveitarfélaga
- Deiglan - íbúakönnun: loftgæði
- Fjöldi hraðhleðslustöðva í landshlutanum
- Loftslagsstefnur sveitarfélaga
- Losunarbókhald sveitarfélaga
- Magn úrgangs sem er urðaður og flokkaður
- Fjöldi fréttu um umhverfismál á miðlum SSNV
- Fjöldi styrktra verkefna tengt umhverfis- og loftslagsmarkmiðum úr Uppbyggingasjóði á tímabilinu

Tengsl við opinberar stefnur og áætlanir

Mikilvægt er að sóknaráætlun landshlutans rími við stefnur og áætlanir sem unnið er eftir á landsvísu til að tryggja að unnið sé að sömu heildarsýn og markmiðum. Við mótun sóknaráætlunar var því tekið mið af ýmissi opinberri stefnumótun, í ólíkum málaflokkum, sem tengjast viðfangsefnum hennar. Hér er gerð grein fyrir tengingu sóknaráætlunarinnar við opinberar stefnur og áætlanir en umfjöllunin er ekki tæmandi.

Byggðaáætlun

Sóknaráætlun Norðurlands vestra grundvallast á markmiðum byggðaáætlunar um að innviðir mæti þörfum samfélagsins og að byggðir um land allt verði sjálfbærar. Málaflokkar sóknaráætlunar byggja einnig á lykilviðfangsefnum byggðaáætlunar um lýðfræðilega þróun og grunnþjónustu, fjölbreytt atvinnulíf, innviði, umhverfis- og loftslagsmál sem og samkeppnisstöðu og sjálfbærni byggða.

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna

Við gerð Sóknaráætlunar Norðurlands vestra var tekið mið af heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun og þau tengd við málaflokka sóknaráætlunarinnar. Sömuleiðis verður leitast eftir því að tengja þau áhersluverkefni sem verða til á grundvelli sóknaráætlunar við heimsmarkmiðin.

Menningarstefna

Tekið var mið af menningarstefnu stjórnvalda. Leiðarljósi stjórnvalda í málefnum lista og menningarstarfs, sér í lagi undir lið *M*.

Stefna Íslands um sjálfbæra þróun til 2030

Horft var til Stofnu Íslands um sjálfbæra þróun til 2030 við útfærslu framtíðarsýnar og mótun markmiða undir málaflokknum Sjálfbær landshluti.

Samgönguáætlun 2024-2038

Markmið sóknaráætlunar um umferðaröryggi (málaflokkur 2) og um vistvænar samgöngur með orkuskiptum og virkum ferðamátum (málaflokkur 4) ríma vel við áherslur samgönguáætlunar.

Nýsköpunarstefna til 2030

Í sóknaráætlun eru ýmis áhersluatriði sem samræmast vel nýsköpunarstefnu stjórnvalda. Má þar sérstaklega nefna áherslur nýsköpunarstefnunnar á hugarfar, umgjörð og mannauð en um þessi atriði er fjallað í mörgum köflum sóknaráætlunar, en sérstaklega í málaflokkum 1 (samvinna, jákvæðni og bjartsýni) og 3 (aukin nýsköpun og fjölbreytt atvinnulíf).

